

MINISTRI KÄSKKIRI

Tartu

29. oktoober 2014. a nr 435

Riikliku välisriikide üliõpilaste, teadlaste ja
õppejõudude stipendiumide programmi kinnitamine

Vabariigi Valitsuse 10. veebruari 2005. a määruse nr 28 „Haridus- ja Teadusministeeriumi
põhimäärus” § 23 lõike 2 punktide 1 ja 3 alusel:

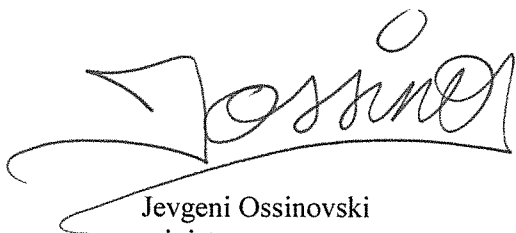
1. Kinnitan:

- 1) riikliku välisriikide üliõpilaste, teadlaste ja õppejõudude stipendiumide programmi (lisa 1);
- 2) haridus- ja teadusvaldkonna välislepingute ja ametkondlike välislepingute loetelu (lisa 2).

2. Volitan Sihtasutuse Archimedes täitma programmi elluviija ülesandeid.

3. Avaldada punktis 1 nimetatud dokumendid ministeeriumi veebilehel.

4. Käesolevat käskkirja on võimalik vaidlustada 30 päeva jooksul teatavaks tegemisest, esitades kaebuse Tartu Halduskohtusse „Halduskohtumenetluse seadustikus” sätestatud korras.

Jevgeni Ossinovski
minister

Riiklik välisriikide üliõpilaste, teadlaste ja õppejõudude stipendiumide programm

1. Programmi põhimõisted

Programmis kasutatakse mõisteid järgmises tähenduses:

- 1.1. elluviija – programmi rakendav asutus (edaspidi *elluviija*);
- 1.2. komisjon – elluviija moodustatav programmi juhtorgan;
- 1.3. programmi juhend – elluviija kinnitatud dokument, millega sätestatakse käesoleva programmi raames antavate stipendiumide ja lähetustoetuste taotlemise, määramise ja maksmise tingimused ja kord;
- 1.4. osaline õpe – kõrgharidustaseme õpe, mis kestab üks kuni kümme kuud;
- 1.5. tasemeõpe – kõrgharidustaseme õpe, mille lõpus väljastatakse diplom õppekava täitmise kohta;
- 1.6. välisleping – Eesti Vabariigi ja välisriigi või rahvusvahelise organisatsiooni kahe- või mitmepoolne ühest või mitmest dokumendist koosnev kirjalik kokkulepe, mida reguleeritakse rahvusvahelise õigusega („Välissuhtlemisseaduse” § 3 punkt 2);
- 1.7. ametkondlik välisleping – Eesti Vabariigi riigiasutuse või omavalitsusüksuse ja välisriigi asutuse või rahvusvahelise organisatsiooni kirjalik kokkulepe, mis on sõlmitud vastavalt nende pädevusele ja mida reguleeritakse rahvusvahelise õigusega („Välissuhtlemisseaduse” § 3 punkt 3).

2. Programmi eesmärgid ja põhimõtted

- 2.1. Programmi eesmärk on luua ühtne raamistik, mis sätestab välislepingute või ametkondlike välislepingute (edaspidi koos *lepingud*) alusel stipendiumide ja lähetustoetuste määramise põhimõtted ning loob lisavõimaluse pakkuda stipendiume ja lähetustoetusi nendest riikidest pärit üliõpilastele, teadlastele ja õppejõududele, kellega Eesti ei ole sõlminud haridus- ja teadusvaldkonna lepingut.
- 2.2. Programmi raames antavaid stipendiume ja lähetustoetusi rahastatakse Haridus- ja Teadusministeeriumi (edaspidi *ministeerium*) eelarvest riigieelarveliste vahendite piires.
- 2.3. Programmi sihtriikide ja riigieelarveliste vahendite jaotuse kohta teeb ministeeriumile ettepaneku elluviija, võttes arvesse käskkirja lisa 2 nimetatud lepingute tingimusi ning vajaduse korral ka kõrghariduse ja teaduse välisrühade strateegiaid ning ministeeriumideüleseid väliskoostöö eesmärgid vastavalt ministeeriumilt saadud sisendile.
- 2.4. Ministeerium sõlmib igal aastal elluviijaga lepingu, milles lepitakse kokku programmi rakendamise seotud vahendite jaotus. Sihtriikide valiku ja taotlemise tingimused ning kandidaatide valiku kriteeriumid kinnitatakse programmi juhendis.
- 2.5. Programm on tähtajatu ja rakendub üliõpilastele, teadlastele ja õppejõududele, kes on punktis 3.4.2 nimetatud konkursi alusel kõrgkooli õppima või tööle asunud alates 2015. aastast.

3. Stipendiumide ja lähetustoetuste liigid ning nende taotlemine

- 3.1. Elluviija eraldab stipendiumide ja lähetustoetuste summad kõrgkoolile või teadus- ja arendusasutusele, kuhu välisriigi üliõpilane õppima või teadlane või õppejõud tööle asub. Kõrghariduse esimese astme õppe ning magistri- ja doktoriõppe stipendium on mõeldud välisriigi üliõpilase majutus- ja transpordikulude katmiseks. Lähetustoetust võib kasutada päevaraha maksmiseks, majutus- ja reisikulu kompenseerimiseks või töötasu maksmiseks.

3.2. Stipendiumid

- 3.2.1. Kõrghariduse esimese astme õppe stipendiumid – toetatakse välisriikide üliõpilaste osalist õpet või tasemeõpet Eesti kõrgkoolides eesti keele ja kultuuriga seotud valdkondades.
- 3.2.2. Magistri- ja doktoriõppe stipendiumid – toetatakse välisriikide üliõpilaste osalist õpet või tasemeõpet Eesti kõrgkoolides.
- 3.2.3. Suve- ja talvekoolide stipendiumid – toetatakse osalemist Eesti kõrgkoolide korraldatavatel eesti keele ja kultuuri suvekursustel ning ingliskeelsete tasemeõppe õppekavadega seotud suve- ja talvekoolides. Stipendiumi võivad taotleda väliskõrgkoolis õppivad kõrghariduse esimese astme õppe ning magistri- ja doktoriõppe üliõpilased. Stipendiumiga kompenseeritakse kursuse eest makstav tasu kuni 500 euro ulatuses ja majutuskulu 25 eurot päevas maksimaalselt 28 päeva eest ühe lähetuse kohta kalendriaastas.
- 3.2.4. Kõrghariduse esimese astme õppe ja magistriõppe stipendiumide määr on 350 eurot kuus.
- 3.2.5. Doktoriõppe stipendiumi määr on võrdne Eesti riikliku doktoranditoetusega ning seda makstakse „Õppetoetuste ja õppelaenu seaduses” sätestatud korras. Üliõpilasel, kellele on määratud doktoriõppe stipendium käesoleva programmi alusel, ei ole õigust saada samal ajal „Õppetoetuse ja õppelaenu seaduses” nimetatud doktoranditoetust.
- 3.2.6. Tasemeõppe stipendiumi makstakse nominaalsel õppeajal igal õppeaastal kaksteist kuud, välja arvatud viimasel nominaalsel õppeaastal, mil toetust makstakse kümme kuud. Tasemeõppe stipendiumi makstakse eeldusel, et stipendiaat õpib täiskoormusega ja täidab iga õppeaasta lõpuks õppekava kohaselt täitmisele kuuluva õppe mahust kumulatiivselt vähemalt 75 protsenti.
- 3.2.7. Osalise õppe stipendiumi makstakse kindlaksmääratud perioodi jooksul, kuid maksimaalselt kümme kuud õppeaastas.
- 3.2.8. Stipendiumi puhul loetakse täiskuuks kalendrikuud. Kui stipendiumi maksmise periood ei hõlma kogu kalendrikuud, makstakse stipendiumi summas, mis on proportsionaalne õppe päevade arvuga selles kalendrikuus.

3.3. Lähetustoetused

- 3.3.1. Lühiajalise lähetuse toetused – toetatakse välisriikide kõrgkoolide teadlaste ja õppejõudude üks kuni üheksa päeva kestvaid lähetusi Eesti kõrgkoolidesse ning teadus- ja arendusasutustesse. Toetuse määr on 45 eurot lähetuse ühe päeva eest.
- 3.3.2. Pikaajalise lähetuse toetused – toetatakse välisriikide kõrgkoolide teadlaste ja õppejõudude kümme päeva kuni kümme kuud kestvaid lähetusi Eesti kõrgkoolidesse ning teadus- ja arendusasutustesse. Toetuse määr on võrdne punktis 3.2.5 nimetatud doktoriõppe stipendiumi määraga. Sõltumata lähetuse kestusest makstakse samas määras toetust ka kümme päeva kuni üks kuu kestvate lähetuste eest.

3.4. Taotlemine

- 3.4.1. Stipendiumide ja lähetustoetuste taotlemise täpsed tingimused (sh esitatavate dokumentide loetelu ja taotlemistähtjad) ning valikukriteeriumid kehtestab elluviija kooskõlastatult ministriumiga programmi juhendis.
- 3.4.2. Taotlusi võetakse vastu üks kord aastas. Elluviija kuulutab hiljemalt iga aasta märtsis välja stipendiumide ja lähetustoetuste taotlemise konkursi ning avalikustab taotlemistingimused.
- 3.4.3. Stipendiumide ja lähetustoetuste määramiseks moodustab elluviija komisjoni.

4. Programmi rakendamine

- 4.1. Programmi rakendamisel lähtub elluviija käesolevast programmist ning punktis 2.4 nimetatud lepingu tingimustest.
- 4.2. Elluviija teostab programmi seiret ning koostab vajadusel analüüsi programmi tegevuste tulemuslikkuse kohta eesmärgiga teha ministriumile ettepanekuid programmi arendamiseks. Aruandluse ja analüüsi tingimustes lepitakse kokku punktis 2.4 nimetatud lepingus.
- 4.3. Ministriumi ja elluviija koostööd programmi rakendamisel koordineerib ministriumi Euroopa Liidu ja rahvusvahelise koostöö osakond.
- 4.4. Elluviija kajastab programmi tegevusi oma veebilehel ja levitab stipendiumide ja lähetustoetuste kohta teavet projekti „Study in Estonia” tegevuste raames. Lähetustoetuste kohta vahendab elluviija teavet projekti „Research in Estonia” ja üleeuroopalise mobiilsuskeskuste võrgustiku EURAXESS kaudu.

5. Seosed arengukavadega

Programm lähtub järgmistest arengukavadest:

Eesti kõrgharidusstrateegia 2006–2015 (heaks kiidetud Riigikogu 8. novembri 2006. a otsusega);

Eesti kõrghariduse rahvusvahelistumise strateegia 2006–2015 (kinnitatud haridus- ja teadusministri 9. jaanuari 2007. a käskkirjaga nr 16);

konkurentsivõime kava „Eesti 2020“ (heaks kiidetud Vabariigi Valitsuses 28. aprillil 2011);

Eesti teadus- ja arendustegevuse ning innovatsiooni strateegia 2014–2020 „Teadmistepõhine Eesti“ (heaks kiidetud Riigikogu 22. jaanuari 2014 otsusega);

Eesti elukestva õppe strateegia 2020 (heaks kiidetud Vabariigi Valitsuses 13. veebruaril 2014).

Eesti kõrgharidusstrateegias 2006–2015 on rahvusvahelistumise eesmärgiks seatud Eesti kõrghariduse kvaliteedi ning rahvusvahelise usaldusvääruse tõus, mis toimub muu hulgas üliõpilaste, õppejõudude ja teadurite mobiilsuse ning kompetentsi sissetoomise teel.¹

Eesti kõrghariduse rahvusvahelistumise strateegia 2006–2015 kohaselt on välistudengite osakaal üliõpilaskonnas üheks hariduse kvaliteedi ja konkurentsivõime näitajaks ning tagatiseks. Eestis hea hariduse saanud välisriikide tudengid on kõige veenvamad Eesti hariduse saadikud maailmas ning tulevaste riikidevaheliste majandus- ja kultuurisuhete edasivijad. Strateegias peetakse eriti oluliseks sihtrühmaks Eestis täisajaga õppivaid magistri- ja doktoriõppe välisüliõpilasi. Välisõppejõudude kaasamine annab võimaluse parandada õppe- ja teadustöö kvaliteeti, pakkuda õpet valdkondades, kus meil endil on kompetents ebapiisav, rakendada värskeid ideid ja meetodeid ning laiendada võõrkeeles pakutavate ainete hulka. Välisõppejõud on ka oluliseks abiks rahvusvaheliste suhete arendamisel ning välistudengite Eestisse õppima asumise motiveerimisel.²

Konkurentsivõime kava „Eesti 2020“ tõstab esile „rahvusvahelistumist kodus“, mis seisneb Eesti majanduse jaoks olulistesse valdkondadesse talentide juurdetoomises ja välisõppejõudude Eesti kõrgkoolidesse tööle asumises. Eestist välisriikidesse tagasi pöörduvad välisüliõpilased saavad oma Eesti-tundmise ja kontaktidega aidata kaasa meie arengutele. Seniste tegevuste jätkudes on saavutatav eesmärk võtta aastaks 2015 vastu 2000 välisüliõpilast.³

Eesti teadus- ja arendustegevuse ning innovatsiooni strateegia 2014–2020 „Teadmistepõhine Eesti“ juhib tähelepanu sellele, et kuigi rahvusvaheline teaduskoostöö on saanud normiks ja teaduse rahvusvahelistamisega on viimastel aastatel aktiivselt alustatud, ei ole kõik võimalusi piisavalt hästi kasutatud. Avardada tuleb rahvusvahelise koostöö võimalusi, suurendades teadlasmobiilsust, et Eesti teadus oleks kõrgetasemeline ja mitmekesine, rahvusvaheliselt nähtav ja konkurentsivõimeline.⁴

Eesti elukestva õppe strateegia 2020 toob välja, et elukestva õppe süsteemi arendamisel on oluline avatus, sallivus ja rahvusvaheline koostöö. Kohaliku koostöö kõrval on Eesti jaoks kriitilise tähtsusega rahvusvaheliste kogemuste ja ekspertiisi kaasamine kõikidel haridustasemetel. Toetatakse rahvusvaheliste kogemuste ja pädevuste toomist kõrgkoolidesse, et suurendada kvaliteeti ja atraktiivsust. Õppejõu töö hindamisel ülikoolides arvestatakse õppetöö rahvusvahelist mõõdet. Samuti arvestatakse rahvusvahelistumise näitajaid nii kõrghariduse hindamise kui ka rahastamise juures. Talente kutsutakse Eestisse õppima tööturu vajadusest lähtuvalt ning välisüliõpilastele tagatakse praktikakohad. Rakendatakse Eesti kõrgkoolide vahelist ja rahvusvahelist koostööd toetavaid rahastamise põhimõtteid ning käivitatakse nende tulemuslikkuse seire.⁵

Helen Põllo
kõrghariduse osakonna juhataja

¹ Eesti kõrgharidusstrateegia 2006–2015.

² Eesti kõrghariduse rahvusvahelistumise strateegia aastateks 2006–2015.

³ Konkurentsivõime kava „Eesti 2020“.

⁴ Eesti teadus- ja arendustegevuse ning innovatsiooni strateegia 2014–2020 „Teadmistepõhine Eesti“.

⁵ Eesti elukestva õppe strateegia 2020.

Haridus- ja teadusvaldkonna välislepingud ja ametkondlikud välislepingud

Lepingud, kus ei ole välja toodud stipendiumide ja lähetustoetuste kvoote, kuid mis annavad võimaluse üliõpilaste, teadlaste ja õppejõudude vahetuseks:

1. Eesti Vabariigi valitsuse ja **Ameerika Ühendriikide** valitsuse teadus- ja tehnoloogiakoostöö kokkulepe (teadlaste vahetus);
2. Eesti Vabariigi valitsuse ja **Armeenia** Vabariigi valitsuse haridus- ja teaduskoostöö kokkulepe;
3. Eesti Vabariigi Haridus- ja Teadusministeeriumi ning **Aserbaidžaaani** Vabariigi Haridusministeeriumi haridus- ja teaduskoostöö kokkulepe;
4. Eesti Vabariigi valitsuse ja **Flandria** valitsuse vaheline koostööprogramm aastateks 2015–2018 Eesti Vabariigi valitsuse ja Flandria valitsuse vahelise koostöölepingu rakendamiseks;
5. Eesti Vabariigi valitsuse ja **Brasiilia** Liitvabariigi valitsuse vaheline kultuuri- ja hariduskoostöö kokkulepe;
6. Eesti Vabariigi valitsuse ja **Bulgaaria** Vabariigi valitsuse haridus-, teadus- ja kultuurikoostöö kokkulepe;
7. Eesti Vabariigi valitsuse ja **Filipiini** Vabariigi valitsuse kultuuri- ja hariduskoostöö kokkulepe;
8. Eesti Vabariigi valitsuse ja **Gruusia** valitsuse kultuuri-, haridus-, teadus-, noorsoo- ja spordikoostöö kokkulepe;
9. Eesti Vabariigi ja **Hispaania** Kuningriigi haridus-, kultuuri- ja teaduskoostöö kokkulepe (teadlaste vahetus);
10. Eesti Vabariigi valitsuse ja **Horvaatia** Vabariigi valitsuse vaheline teadus-, tehnoloogia- ja kõrgharidusalase koostöö kokkulepe;
11. Eesti Vabariigi Haridus- ja Teadusministeeriumi ning **India** Vabariigi Inimressursside Arengu Ministeeriumi vaheline hariduskoostöö vahetusprogramm;
12. Eesti Vabariigi valitsuse ja **Indoneesia** Vabariigi valitsuse kultuurikoostöö kokkulepe;
13. Eesti Vabariigi valitsuse ja **Itaalia** Vabariigi valitsuse vahelise kultuuri-, haridus-, teadus- ja tehnoloogia-alase koostöö leping;
14. Eesti Vabariigi Haridus- ja Teadusministeeriumi ning **Kasahstani** Vabariigi Haridus- ja Teadusministeeriumi haridus- ja teaduskoostöö kokkulepe (õppejõudude ja teadlaste vahetus);
15. Eesti Vabariigi valitsuse ja **Korea** Vabariigi valitsuse vaheline haridus-, teadus- ja kultuurikoostöö kokkulepe;
16. Eesti Vabariigi valitsuse ja **Küprose** Vabariigi valitsuse kultuuri- ja hariduskoostöö kokkulepe;
17. Eesti Vabariigi valitsuse ja **Mehhiko** Ühendriikide valitsuse haridus-, kultuuri ja spordikoostöö kokkulepe;
18. Eesti Vabariigi valitsuse ja **Moldova** Vabariigi valitsuse haridus-, kultuuri-, noorte- ja spordikoostöö kokkulepe;
19. Eesti Vabariigi valitsuse ja **Saksamaa** Liitvabariigi valitsuse vaheline kultuurikoostöö leping;
20. Eesti Vabariigi valitsuse ja **Sloveenia** Vabariigi valitsuse vaheline haridus-, kultuuri-ja teadusealase koostöö leping;
21. Eesti Vabariigi valitsuse ja **Sri Lanka** Demokraatliku Sotsialistliku Vabariigi valitsuse kultuuri-, haridus- ja teaduskoostöö kokkulepe;

22. Eesti Vabariigi valitsuse ja **Tai** Kuningriigi valitsuse kultuuri- ja hariduskoostöö kokkulepe;
23. Eesti Vabariigi valitsuse ja **Tuuesia** Vabariigi valitsuse kultuuri-, haridus-, teadus- ja spordikoostöö kokkulepe;
24. protokoll Eesti Vabariigi Haridusministeeriumi ja **Ukraina** Haridus- ja Teadusministeeriumi vahelise koostöö kohta;
25. Eesti Vabariigi valitsuse ja **Ungari** Vabariigi valitsuse vaheline kultuuri- ja haridusalase koostöö kokkulepe;
26. Eesti Vabariigi valitsuse ja **Vene Föderatsiooni** valitsuse vaheline haridusalase koostöö kokkulepe.

Lepingud, kus on välja toodud stipendiumide ja lähetustoetuste kvoodid:

27. Eesti Vabariigi Haridus- ja Teadusministeeriumi ja **Hiina** Rahvavabariigi Haridusministeeriumi vaheline koostööprogramm aastateks 2008–2012 (kvoot 20 kuu ulatuses osalise õppe stipendiume ja 1 suvekooli stipendium; leping pikeneb automaatselt);
28. Eesti Vabariigi valitsuse ja **Iisraeli** Riigi valitsuse vaheline haridus-, teadus-, kultuuri-, noorsoo- ja spordikoostöö programm aastateks 2012–2015 (kvoot 10 kuu ulatuses osalise õppe stipendiume või teadlaste lähetustoetusi ja 1 suvekooli stipendium);
29. Eesti Vabariigi valitsuse ja **Kreeka** Vabariigi valitsuse haridus- ja kultuurikoostöö programm aastateks 2005, 2006 ja 2007 (kvoot 10 kuu ulatuses osalise õppe stipendiume, 2 suvekooli stipendiumi ja 2 lühiajalist teadlaste lähetustoetust; leping pikeneb automaatselt);
30. Eesti Vabariigi Haridus- ja Teadusministeeriumi, **Läti** Vabariigi Haridus- ja Teadusministeeriumi ja **Leedu** Vabariigi Haridus- ja Teadusministeeriumi leping üliõpilaste, teadlaste ja õppejõudude vahetuseks (kvoot 50 kuu ulatuses osalise õppe stipendiume, 3 suvekooli stipendiumi ja kuni 9 kuu ulatuses teadlaste lähetustoetusi);
31. Eesti Vabariigi Kultuuri- ja Haridusministeeriumi ja **Poola** Vabariigi Haridusministeeriumi vaheline koostööleping hariduse valdkonnas aastateks 1995–1997 (kvoot 30 kuu ulatuses osalise õppe stipendiume, 3 suvekooli stipendiumi ja kuni 9 kuu ulatuses teadlaste lähetustoetusi; leping pikeneb automaatselt);
32. Eesti Vabariigi Kultuuri- ja Haridusministeeriumi ja **Taani** Haridusministeeriumi haridusalase ja teaduslikku uurimist puudutava koostöö leping (kvoot 44 kuu ulatuses osalise õppe stipendiume ja teadlaste lähetustoetusi);
33. Eesti Vabariigi Haridus- ja Teadusministeeriumi ja **Tšehhi** Vabariigi Haridus-, Noorsoo- ja Spordiministeeriumi vahelise koostöö kokkulepe hariduse, teaduse ja noorsootöö valdkonnas aastateks 2009–2012 (kvoot 30 kuu ulatuses osalise õppe stipendiume, 2 suvekooli stipendiumi ja kuni 3 kuu ulatuses teadlaste lähetustoetusi; leping pikeneb automaatselt);
34. Eesti Vabariigi ja **Türgi** Vabariigi vaheline kultuuri-, haridus-, teadus- ja spordialase koostöö kokkulepe (kvoot ühe akadeemilise aasta ulatuses osalise õppe stipendiume ja 2 suvekooli stipendiumi).

Lepingute terviktekstid on kättesaadavad Haridus- ja Teadusministeeriumi veebilehel.

Helen Põllo
kõrghariduse osakonna juhataja